

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Український державний хіміко–технологічний університет»

СХВАЛЕНО

рішенням Вченої ради
ДВНЗ УДХТУ
№ 8 від 31.08.2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ДВНЗ УДХТУ

К.М. Сухий

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ІНОЗЕМНА МОВА**
підвищення кваліфікації

із спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»
за предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і література
(англійська мова))

Програма підвищення кваліфікації
набуває чинності з
«01» 09 2021 р.
(наказ № 166 від 31.08.2021)

Дніпро
2021

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
програми підвищення кваліфікації

СХВАЛЕНО:

Голова науково-методичної ради
ДВНЗ УДХТУ
(протокол № 8 від 18.06.2021)

О.В. Зайчук

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-наукового центру

Р.В. Смотраєв

Завідувач
відділу післядипломної освіти

А.О. Євтушенко

Завідувач кафедри іноземних мов

О.В. Савченко

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Савченко Олександр Вікторович, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»;

2. Світлічна Алла Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет».

ЗМІСТ

	С.
1 Загальна інформація	5
2 Мета програми підвищення кваліфікації	5
3 Характеристика програми підвищення кваліфікації	6
4 Викладання та оцінювання	6
5 Програмні компетентності (за стандартом)	8
6 Програмні результати навчання (за стандартом)	11
7 Ресурсне забезпечення реалізації програми підвищення кваліфікації	12
8 Перелік компонент програми підвищення кваліфікації та їх логічна послідовність	13
9 Форма атестації слухачів підвищення кваліфікації	15
10 Перелік орієнтовних запитань до кваліфікаційного іспиту	15
11 Орієнтовна тематика творчих робіт і проектів	17
12 Список рекомендованої літератури	18

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» кафедра іноземних мов.
Офіційна назва програми	Освітня програма Іноземна мова підвищення кваліфікації із спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» за предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська мова))
Тип документу та обсяг програми	Свідоцтво про підвищення кваліфікації, 5 кредитів ЄКТС (150 годин)
Передумови	Вища освіта.
Мова(и) викладання	Англійська, українська.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису програми	https://udhtu.edu.ua/pidvyshhennya-kvalifikatsiyi-pedagogichnyh-pratsivnykiv-zakladiv-peredvyshhoyi-osvity

2 МЕТА ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Відповідно до частини шостої статті 59 Закону України «Про освіту», Законів України «Про загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту» та згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» педагогічні й науково-педагогічні працівники зобов'язані щороку підвищувати свою кваліфікацію.

Метою програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників є розвиток методичного та практичного рівнів професійної компетентності вчителів англійської мови відповідно до основних напрямів державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Галузь знань, спеціальність	01 Освіта / Педагогіка 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська мова))
Орієнтація програми підвищення кваліфікації	Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації.
Основний фокус програми підвищення кваліфікації	Загальна освіта в галузі освітніх та педагогічних наук підвищення кваліфікації педагогічних працівників за предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська мова)). Сприяє ознайомленню та впровадженню інноваційних методик та технологій навчання іноземних мов; покращенню якості освітнього процесу за допомогою власноствореного навчально-методичного забезпечення предмета; підвищенню рівня професійної компетентності вчителів іноземних мов. Ключові слова: педагогіка, освіта, англійська мова, інноваційні методики.
Особливості програми підвищення кваліфікації	Програма орієнтована на інтеграцію теоретичної та практичної підготовки з англійської мови в рамках підвищення кваліфікації для забезпечення ефективної діяльності у цій галузі.

4 ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ

ВИКЛАДАННЯ: проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять, консультацій, самостійного вивчення, виконання курсових робіт (проектів, складання екзаменів), на основі нормативно-правових актів, підручників, посібників, періодичних наукових видань та інтернет-ресурсу ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет».

ОЦІНЮВАННЯ: вхідне та вихідне діагностування; складання іспиту.

5 ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній середній школі.
Загальні компетентності	1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 2. Здатність планувати та управляти часом. 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 4. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 5. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 6. Здатність працювати в команді та автономно. 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). 9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. 10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 11. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.
Фахові компетентності спеціальності	1. Володіння сучасними технологіями навчання англійської мови. 2. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної педагогічної предметної спеціальності; використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії англійської мови, в закладах середньої освіти, практиці навчання англійської мови. 3. Здатність вільно користуватись спеціальною термінологією в обраній галузі педагогічних досліджень. 4. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

	5. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання. 6. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської мови. 7. Здатність вільно володіти англійською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах. 8. Здатність реалізовувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання англійської мови і літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду. 9. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах англійською мовою, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт. 10. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту. 11. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять. 12. Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

6 ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Викладач повинен знати:

- знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання англійської мови;
- обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації;
- знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з англійської мови для закладів середньої освіти та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності;
- має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

Уміти:

- уміє адекватно оцінювати власну науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- володіє сучасними методиками і технологіями, зокрема інформаційними, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній педагогічній галузі.
- уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі;
- володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з англійської мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень;
- володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту;

- застосовує сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в закладах середньої освіти;

- володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з англійської мови; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії;

- здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

Має комунікативні навички, а саме:

- формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу;

- ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування;

- організовує освітній процес у закладі середньої освіти, співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях);

- керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

Автономія і відповідальність:

- здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію;

- здатний аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, залишаючись носієм і захисником національної культури;

- ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної професійної діяльності.

**7 РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які мають науковий ступінь або вчене звання, а також особи, які мають ступінь магістра відповідно до профілю підготовки здобувачів за освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації педагогічних кадрів за напрямом «Вчитель англійської мови».
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, лабораторіями відповідає потребі.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Бібліотека ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» https://biblioteka.udhtu.edu.ua/ Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Інтернет-ресурси та авторські розробки науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» https://udhtu.edu.ua/

**8 ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ**

Код н/д	Компоненти програми підвищення кваліфікації (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	Кількість кредитів (годин)	Форма підсумкового контролю
1	Іноземна мова		
Модуль 1. Соціально-гуманітарний			
1.1.	Мовленнєвий імідж педагога	16	
Загальний обсяг за модуль		16	
Модуль 2. Професійний			
2.1.	Інваріантна частина	98	

2.1.1.	Сучасний стан розвитку наукової дисципліни	14	
2.1.2.	Сучасні технології викладання іноземних мов	24	
2.1.3.	Методика викладання іноземних мов	24	
2.1.4.	Актуальні проблеми романського та германського мовознавства	12	
2.1.5.	Інноваційна педагогіка.	12	
2.1.6.	Педагогічна практика. Сучасні вимоги до уроку	12	
2.2.	Варіативна складова професійного модуля	16	
2.2.1.	Країнознавство	8	
2.2.2.	Сучасний урок англійської мови	8	
Загальний обсяг за модуль		114	
Модуль 3. Діагностико-аналітичний			
3.1.	Вхідне комплексне діагностування	1	Тест
3.2.	Настановне заняття	1	
3.3.	Вихідне комплексне діагностування	2	Тест, іспит
3.4.	Захист проєктів (підсумкових робіт)	16	Захист
Загальний обсяг за модуль		20	
Разом годин за модулями		150 (5 кредитів)	

9 ФОРМА АТЕСТАЦІЇ СЛУХАЧІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Атестація слухачів програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом «Вчитель англійської мови» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи (проєкту, іспиту) та завершується видачею свідоцтва (сертифікату) про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

10 ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ЗАПИТАНЬ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Білет №1

1. Методи викладання іноземної мови та міжпредметні зв'язки
2. Особистісно-орієнтоване навчання іноземної мови

Білет №2

1. Психолого-педагогічні основи розвиваючого навчання
2. Комунікативне спрямування навчання іноземним мовам у школі

Білет №3

1. Інноваційні технології у навчальному процесі
2. Використання художньої літератури у процесі навчання іноземним мовам

Білет №4

1. Освіта XXI століття: проблеми та перспективи становлення
2. Особливості сучасної англійської (німецької, французької) мови

Білет №5

1. Інклюзивна освіта у навчальних закладах
2. Логіка уроку та його компоненти

Білет №6

1. Психологічні особливості школярів молодшого шкільного віку
2. Формування мовної компетенції учнів

Білет №7

1. Соціально-психологічні основи становлення особистості. Формування життєвих компетентностей педагогів та вихованців
2. Роль ситуацій при навчанні мовленню на початковому етапі вивчення іноземної мови

Білет №8

1. Мовна політика в Україні: історія, сучасний стан, перспективи
2. Формування мотивації учня до вивчення іноземної мови

Білет №9

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти як інструмент визначення рівня мовленнєвої компетентності вчителя та учня
2. Показники фахової майстерності учителя іноземної мови

Білет №10

1. Інтерактивні форми роботи в сучасних умовах навчально-виховного процесу
2. Навчання іноземним мовам: концепція та її реалізація

Білет №11

1. Структура тесту (ЗНО, міжнародні тести) з іноземної мови. Типи завдань. Критерії оцінювання
2. Використання наочності на уроці іноземної мови

Білет №12

1. Вербальне та невербальне спілкування
2. Дидактичні матеріали для самостійної роботи на уроці іноземної мови

Білет № 13

1. Роль рідної мови у реалізації концепції національної освіти в Україні
2. Навчання лексики іноземної мови в початковій школі

Білет №14

1. Основні тенденції оновлення змісту навчання іноземних мов
2. Рольова гра у навчанні діалогічного мовлення

Білет №15

1. Функції підручника з іноземної мови як засобу формування іншомовної комунікативної міжкультурної компетентності
2. Основні етапи навчання письма. Відмінності процесу формування письмової компетентності у початковій та середній ланці

Білет №16

1. Психолого-педагогічні основи диференційованого та індивідуального підходів на уроках іноземної мови
2. Ефективні форми роботи на уроках іноземної мови

Білет №17

1. Сучасні європейські та вітчизняні стратегічні документи в галузі навчання іноземних мов
2. Ситуативне спрямування навчального процесу на уроці іноземної мови

Білет №18

1. Оцінювання навчальних досягнень учнів
2. Лінгвокраїнознавчий підхід у навчанні іноземним мовам як фактор розвиваючого навчання

Білет №19

1. Підбір дидактичних матеріалів. Роль підручника на уроці іноземної мови
2. Підвищення ефективності уроку іноземної мови шляхом упровадження сучасних видів і форм роботи

Білет №20

1. Інтернет та його роль у процесі формування мовленнєвих умінь з іноземних мов
2. Сучасні тенденції викладання іноземних мову школі XXI століття

11 ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ТВОРЧИХ РОБІТ І ПРОЕКТІВ

1. Використання інноваційного навчально-методичного забезпечення в навчанні англійської мови учнів Нової української школи.
2. Моделювання сучасного компетентнісно орієнтованого уроку англійської мови в школі.
3. Формування ключових та предметних компетентностей на уроках англійської мови.
4. Формування життєвих компетентностей учнів шляхом упровадження технології інтегрованого навчання на уроках англійської мови.
5. Формування компетентностей школярів через організацію роботи з літературними, країнознавчими та медіа джерелами.
6. Вироблення комунікативних навичок учнів на уроках іноземної мови.
7. Психолого-педагогічні основи запровадження інноваційних технологій на уроках іноземної мови.
8. Реалізація комунікативного методу навчання іноземного мовлення.
9. Психолого-педагогічні основи диференційованого та індивідуального підходу до учнів у процесі навчання/викладання іноземної мови.
10. Підхід до читання як джерела інформації.
11. Формування пізнавальної діяльності школяра у процесі навчання/викладання іноземної мови.

12. Розробка завдань для проектної роботи учнів з тем, передбачених навчальною програмою.

13. Шляхи підвищення пізнавальної активності учнів у процесі навчання/ викладання іноземної мови.

14. Шляхи опрацювання лексичного матеріалу до рівня самостійного оперування в усній мові (з досвіду роботи).

15. Формування мотивації учнів на уроках іноземної мови.

16. Навчання граматики на функціональній основі.

17. Упровадження технології критичного мислення в процесі навчання іншомовному спілкуванню.

18. Методика узагальнення та повторення граматичного матеріалу (з досвіду роботи).

19. Рациональне співвідношення вправ з усної мови, читання, письмової мови.

20. Місце, роль і значення комунікативних вправ у процесі навчання різних видів мовленнєвої діяльності.

12 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алхазішвілі А.А. Основи оволадення усної іностранный речью. - М.: Просвещение, 1988. - 125 с.
2. Аналіз уроку/ упоряд. Мурашко Н. – К.: Шк.світ, 2008. – 128 с.
3. Андрущенко В.П. Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. – К., 1996. – 248 с.
4. Ариян М.А. Лингвострановедение в преподавании иностранного языка в старших классах//Иностр.яз. в школе. - 1990. - № 2. - С. 21-25.
5. Банкевич Л.В. Тестирование лексики иностранного языка. - М.: Высш. школа, 1981.-111с.
6. Бех П.О., Биркун Л. В. Концепція викладання іноземних мов в Україні// Іноземні мови. - 1996. - № 2. - С. 3-8.
7. Близнюк О.І., Панова Л.С. Ігри у навчанні іноземних мов: Посібник для вчителів. - К.: Освіта, 1997. - 64 с

8. Бухбиндер В.А. Работа над лексикой/Основы методики преподавания иностранных языков. - К.: Вища школа, 1986. - С. 159-179.
9. Гершунский Б.С. Философия образования для XXI века.-М.: Совершенство, 1998.- 608 с.
10. Гессен С.И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию.-М.: Школа-Пресса, 1995.- 495 с.
11. Горський В.С. Історія філософії і суспільної думки як компонент національної свідомості // Проблеми філософії – 1991. – Вип. 9. – К.: Либідь, 2000.
12. Державна національна програма “Освіта” для України у XXI столітті. – К., 1994. – 61 с.
13. Інноваційні технології у вивченні англійської мови. – Київ: «Шкільний світ», 2008. – 116 с.
14. Коваленко О.Я. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформацій іншомовної освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. - 2003.-№2
15. Козлова О.Г. Сутнісні складові інноваційної діяльності вчителя. —Суми, 1999.
16. Корсак К.В. Світова вища освіта. Порівняння і визнання закордонних класифікацій і дипломів. – К., 1997. – 208 с.
17. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. – К., 2001. – 24 с.
18. Освітні технології (За ред. Пехоти О.М.).—К., 2001.
19. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання.—К., 2004.
20. Стратегія реформування освіти в Україні / За ред. Андрущенко В. – К., 2003. – 294 с.
21. Химинець В.В. Інновації в сучасній школі.—Ужгород 2004.
22. Якиманская И.С. Личностно ориентированный урок: планирование и технология проведения.//Директор школы—№3 , 1998.
23. Allright D., Bailey K.M. Focus on the Language Classroom. - Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1991'. -250 p.
24. Bachman T.F. Fundamental Consideration in Language Testing. - Oxford: Oxford Univ. Press, 1991.-408 p.
25. Brumfit Ch. J. Communicative Methodology in Language Teaching. - Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1990. - 166 p.
26. Canale M., Swain M. Theoretical Bases of Communication Approaches to a Second Language Teaching and Testing //Applied Linguistics. -1980. -Vol. 1.- p. 1-47.
27. Harris Robert. Creative Problem Solving: A Step-by Step Approach. – www.Virtualsalt.com.
28. Jane Willis. A Framework for task-Based Learning. – Longman, 1996.
29. Jeremy Harmer. The Practice of English Language Teaching. Longman, 2001.

30. Ludmilla Hulypa. Developing Communication Practice. – Methodological manual.- Uzhhorod, 2002.
31. Modern English Teacher. – Volume 7, Number,4.- October 1998.1.